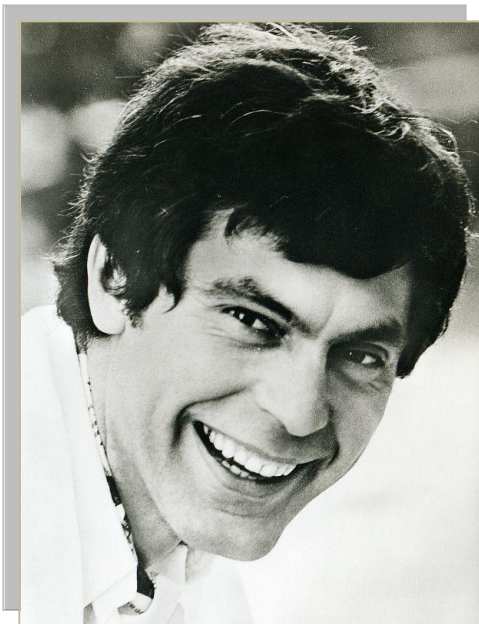

Oamenii Moldovei mele

GRIGORE GRIGORIU

Chișinău 2016

Actorul Grigore Grigoriu s-a născut la 4 aprilie 1941 la Căușeni, în familia lui Petrea Onisim Grigoriu și al Aculinei Isaie. Rămâne orfan de tată la o vârstă fragedă, fiind nevoit să lucreze de mic pentru a-și ajuta mama.

Își face studiile la Școala medie nr. 1 din Căușeni. În această perioadă începe să-și manifeste și interesul pentru teatru, jucând pe scena Teatrului Popular din localitate.

Ca actor de teatru, debutează în 1960 la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți. Aici, în anul 1965 a fost descoperit de regizorul Emil Loteanu, chiar în sală, în timpul spectacolului „Vinoși fără vină” de A. Ostrovski, în care juca rolul lui *Neznamov*.

Între 1966-1970, va fi angajat ca actor la Teatrul televizat „Dialog”, unde se va realiza în mai multe roluri, printre care: *Păvălache* din piesa „Casa mare” de Ion Druță; *Leonaș* din „Piatra din casă” de Vasile Alecsandri; *Fred* din „Lizzie Mac-Kay” de Jean-Paul Sartre ș.a.

Începând cu 1969 până în 1976, joacă pe scena Teatrului „Lucașfărul”. Din 1976 Studioul „Moldova-Film” îi va oferi platourile de filmare ca să joace multiple roluri ce aduceau în prim plan curajul, demnitatea, onestitatea, fapt pentru care a și fost îndrăgît atât de mult de milioane de spectatori din întreaga lume. În anul 1990, va crea Teatrul-Studio al unui actor de cinema.

Pe marele ecran debutează în rolul lui *Sava Milciu* din filmul „Poienile roșii” (1966), regizor Emil Loteanu, rol prin care s-a impus ca un actor de un temperament dramatic impetuos.

Rolurile care urmează, în special cele din filmele regizate de Emil Loteanu, îl consacră printre cei mai talentați actori de cinema, cunoscut nu doar în Moldova, ci și peste hotarele ei: *Andrei Voinovan* în „Gustul pâinii” (1966); *Radu Negostin* în „Lăutarii” (1971, 16 premii internaționale); *Ștefan Barbu* în „Ofițer în rezervă” (1971); *Loico Zobar* în filmul „O șatră urcă la cer”, privit și admirat în 114 țări din lume (1975); *Victor* în „Vreau să cânt” (1979); *Kalidis* în „Tandra și gingașa mea fiară” (1978), ș. a.

S-a produs și în filmele: „Mariana” (1967), „Se caută un paznic” (1967), „Annîcika” (1968), „Zece ierni pentru o vară” (1969), „Povârnișul” (1970), „Ultimul haiduc” (1972), „Pământ post-restant” (1977), „Unde ești, iubire?” (1980), „Ana Pavlova” (1983), „Lucașfărul” (1987), „Maria Mirabela în Tranzistoria” (1989) ș.a. – în total peste 50 de pelicule filmate la „Moldova-Film” și alte studiouri din fosta URSS, precum și trei pelicule produse la Studioul „Defa” din Germania.

La Festivalul Internațional de Film din Cehoslovacia rolul țiganului *Loico Zobar* din „O șatră urcă la cer” a fost încununat cu Premiul pentru cel mai bun rol masculin (1978).

În anul 1976 i se conferă Titlul Onorific „Artist Emerit al Moldovei”. În 1992 i se decernează Medalia „Meritul civic”, iar în 2002 devine cavaler al Ordinului „Gloria Muncii”.

Grigore Grigoriu visa la rolul lui Ioan Vodă cel Cumplit. Împreună cu Tudor Tătaru vroia să facă un film despre haiduci, unde avea să joace rolul principal de căpetenie a haiducilor. Ironia sorții face, însă, ca un banal accident rutier să-i răpească viața. Cel care a fost unul dintre cei mai talentați actori de film și teatru, pe care i-a avut Basarabia până acum, a trecut în lumea celor dreți la 20 decembrie 2003.

Prin rolurile sale artistul va rămâne dincolo de amintirea noastră, deoarece mării artiști „nu cad niciodată în jos, ci în sus”.

BIBLIOGRAFIE

Referințe critice

Proca, Ion. Grigorie condamnat la glorie / Ion Proca; postf.: Iurie Colesnic; cop. și prez. graf.: Igor Condrea. – Ch.: Grafema Libris, 2006. – 155 p.: fotogr.

Loteanu, Emil. Angajați plenar în această competiție // Emil Loteanu – destin de viață lungă: dialoguri, portrete, studii. – Ch., 2008. – P. 255-256.

Pelin, Pavel. Grigore Grigoriu // Pelin, Pavil. Privitor ca la teatru: (carte despre artiști) / Pavel Pelin. – Ch., 2007. – P. 77-80.

Roibu, Nicolae. El visa să-l joace pe Bozoncea din „Groapa” lui Eugen Barbu // Roibu, Nicolae. Artiști și țărani: (dialoguri, medalioane, eseuri) / Nicolae Roibu. – Ch., 2010. – P. 137-139.

Teodorcic, Roxana. Zece ani fără Zobar / Roxana Teodorcic // Ziarul de Gardă. – 2013. – 5 dec. – P. 15.

Popa, Pavel. Calendar cronologic: [Grigore Grigoriu] / Pavel Popa // Realități Culturale. – 2012. – Nr. 4. – P. 3-5.

Andon, Victor. Znaete, kakim on parnem byl!... / Victor Andon // Nezavisimaa Moldova. – 2011. – 8 apr. – P. 17.

Popușoi, Liliana. La Chișinău a fost lansat Studioul „Grigore Grigoriu” / Liliana Popușoi // Flux. Ed. de vineri. – 2010. – 24 dec. – P. 8.

Dedicații lirice

Ghimpu, Simion. Strămoșii: actorului Grigore Grigoriu // Ghimpu, Simion. Mereu: versuri / Simion Ghimpu. – Ch., 1995. – P. 18.

Proca, Ion. Balada vânătorului: în memoria lui Grigore Grigoriu // Proca, Ion. Grigorie condamnat la glorie / Ion Proca. – Ch., 2006. – P. 51.

Voinicescu-Soțchi, Victor. Plânsul baciului: la moartea prematură a actorului Grigore Grigoriu / Victor Voinicescu-Soțchi // Democrația. – 2004. – 27 apr. – P. 2.

Referințe

Dar cei care vor, într-adevăr, să se consacre artei actoricești, vor spune: un asemenea tânăr trebuie să resimtă o durere acută pentru tot ceea ce se va întâmpla în jurul său, trebuie să știe că arta necesită un devotament nelimitat și disponibilitate pentru autorenunțare, o muncă infernală.

Grigore Grigoriu

Filmul „Poienele roșii” este pentru mine un veritabil imn solar dăruit oamenilor, iar „Lăutarii” comportă o filozofie profundă, mitică a poporului nostru. Precum Copernic a descoperit că pământul se rotește, lăutarii au descoperit că pământul cântă.

Grigoriu Grigoriu

Grigore Grigoriu a mers după legea antică a breslei actoricești: „Eu pe toate le pot”. În această lege este ascuns secretul măiestriei actoricești, deoarece iscusișă actorului – e un mister. Nu un actor care redă istoria impune sala să încremenească, dar acela, care atrage spectatorul către mister.

Emil Loteanu

A fost un haiduc până la sfârșit (...). A fost un mare actor, care trebuia să se filmeze și zi, și noapte. A fost un om al culturii...

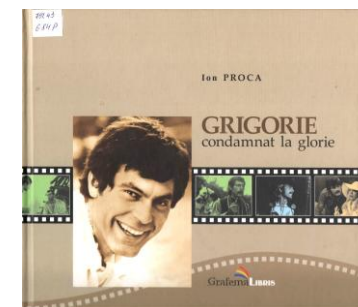
Tudor Tătaru

Era un om de o sensibilitate aparte, dinamic, iubitor de viață, dispus mereu să riște...

Alexandru Gromov

Pentru mine, Grigore se asociază, înainte de toate, cu bărbăția. A fost bărbat și în viață, și în cinematografie. Doar el a reușit să impună prin filme o tipologie a bărbatului moldovean – puternic ca un stejar.

Dumitru Olărescu

În rolul Sava Milciu din filmul „Poienele roșii”

În rolul Loico Zobar din filmul „O șatră urcă la cer”

În rolul Radu Negostin din filmul „Lăutarii”

Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban